

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ  
« ФІЛОСОФІЇ »**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **14 «Електрична інженерія»**

Код та найменування спеціальності **144 «Теплоенергетика»**

Освітньо-професійна програма **«Енергетичний інжиніринг та енергоаудит»**

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності **144 «Теплоенергетика»**

« \_\_\_\_\_ » *2023 р. протокол № \_\_\_\_\_*

Реєстраційний номер в навчальному відділі НЦООП

---

**Викладачі:**

1.

**Кафедра:** [Філософії і права](#)  
**Викладач:** [Шевченко Ганна Анатоліївна](#), доцент кафедри філософії і права, кандидат філософських наук

**Профайл** **Контакти:**  
[Профайл викладача](#)  
 sfpkafedra@gmail.com, 048-7124061



2.

**Кафедра:** [Філософії і права](#)  
**Викладач:** [Мельник Юрій Миколайович](#), доцент кафедри філософії і права, кандидат філософських наук

**Профайл** **Контакти:**  
[Профайл викладача](#)  
 sfpkafedra@gmail.com, 048-7124061

**1. Загальна інформація**

Освітній компонент викладається на 2 курсі у 3 семестрі

Кількість: кредитів - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	16	14
заочна	10	6	4
<b>Самостійна робота, годин</b>	Денна – 60		Заочна – 80

**Розклад занять****2. Анотація освітнього компоненту**

Освітній компонент (ОК) «ФІЛОСОФІЯ» допоможе студентам здобути необхідні систематизовані знання з філософії. Процеси сучасного суперечливого світу ставлять кожну людину в складні умови соціального життя. Зростаюча напруга, пов'язана зі зміною ціннісних орієнтацій, необхідність пошуку і швидкого знаходження рішень, стресові ситуації - все це проблеми людського буття, збереження і розвитку особистості, її внутрішнього світу, світоглядної культури. Філософія була і залишається інтелектуальною формою відповіді на глибинні занепокоєння та запити людини, а особливо тоді, коли життя вимагає вибору, визначення моральної та соціальної позиції. У сучасних умовах світоглядні уявлення і переконання молоді формуються в контексті переоцінки нашого історичного минулого, розмаїтті думок, поглядів на різні питання суспільного життя. Правильно зорієнтуватися, збагнути смисл свого існування, студентам потрібен духовний стержень, яким є філософсько-світоглядна культура. Філософії як сфері духовної свободи притаманне розмаїття підходів, методологій, теоретичних побудов, це все знаходить відображення в цьому освітньому компоненті.

Освітній компонент «Філософія» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Історії України та української культури», «Культурології», «Релігієзнавства».

**3. Мета освітнього компоненту**

Мета освітнього компоненту - оволодіння головними положеннями і концепціями сучасної філософії з урахуванням останніх досягнень філософії та науки, формуванню знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки, роль у формуванні особистості та розвитку суспільства, формуванню політичної культури та гуманістичного мислення, прищеплення навичок наукового аналізу, спрямованого на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку. В результаті вивчення філософії студент повинен **знати**: генезис філософії та її співвідношення з іншими типами світогляду; історичні типи філософської думки; основні положення вітчизняної та світової філософії; основні філософські категорії та принципи; світоглядно-гуманістичний зміст філософії; **вміти**: застосовувати знання основ філософії для формування самостійного стилю мислення; здійснювати філософський аналіз процесів, що відбуваються в сучасному світі; формувати власну позицію, застосовувати набуті знання щодо аналізу проблем сьогодення.

#### **4. Компетентності та програмні результати навчання**

У результаті вивчення освітнього компоненту «ФІЛОСОФІЇ» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності № 144 «ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКА»](#) та [освітньо-професійній програмі «ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ІНЖИНІРИНГ ТА ЕНЕРГОАУДИТ» підготовки бакалаврів](#).

##### **Інтегральна компетентність:**

ІК. Здатність розв'язувати складні загальні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері теплоенергетики або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів електричної інженерії і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

##### **Загальні компетентності:**

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК11. Навички використання стандартних методів розрахунків.

ЗК12. Здатність алгоритмізації та моделювання процесів перенесення.

##### **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

СК8. Здатність використовувати наукову і технічну літературу та інші джерела інформації у професійній діяльності в теплоенергетичній галузі.

##### **Програмні результати навчання:**

ПРН3. Розуміння міждисциплінарного контексту спеціальності «Теплоенергетика».

ПРН9. Вміти знаходити необхідну інформацію в технічній літературі, наукових базах даних та інших джерелах інформації, критично оцінювати і аналізувати її.

ПРН17. Аргументувати і доносити судження, які відбивають інженерні рішення в сфері теплоенергетики та відповідні соціальні, екологічні та етичні проблеми до фахівців і нефахівців.

## 5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

### 5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
<b>Змістовний модуль 1. «ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ, ЗАГАЛЬНА ТА СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ»</b>			
1	Філософія, її предмет, функції та коло проблем. (Світогляд і філософія. Функції і структура філософії. Форми і методи філософії. Філософія в житті суспільства)	1	0,25
2	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія. (Китайська філософія. Індійська філософія. Антична філософія. Філософія середньовіччя)	1	0,5
3	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. (Філософія Відродження (антропоцентризм). Онтологічні, гносеологічні, соціальні концепції філософії Нового часу. Німецька класична філософія.)	1	0,5
4	Українська філософська думка. (Міфо-релігійні уявлення слов'ян. Становлення і розвиток філософської думки в Україні. Філософська спадщина Г.С.Сковороди).	2	0,5
5	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії. Суттєві риси філософії ХХст. Марксистська філософія у ХХст. Релігійна філософія. Філософія постмодерну)	1	0,5
6	Філософська онтологія – проблема буття. Методологічні проблеми філософії. Концепції розвитку. (Філософський сенс проблеми буття. Матерія та форми і способи її існування. Поняття діалектики та метафізики. Закони і категорії діалектики.)	1	0,5
7	Філософське розуміння душі, свідомості та розуму. (Свідомість як діяльне відображення. Мова як опредметнена свідомість. Духовність та її специфікація. Практика і суспільні властивості речей.)	1	0,5
8	Філософське вчення про пізнання та істину. (Філософське осмислення пізнавального процесу. Проблеми істини в філософії. Етапи, рівні та форми процесу пізнання. Наукове пізнання.)	2	0,5
9	Людина – універсальний компонент суспільної системи.(Обґрунтування місця людини в світі, її призначення і сутність, діяльність в робочому колективі, філософські концепції людини. Розвиток господарсько-економічних, політичних і духовно-культурних відносин між різними етнічними і регіональними спільнотами. Усвідомлення потреби у спільних діях.)	1	0,5
10	Суспільство як система. Особа і суспільство. (Людина і повсякденність. Співвідношення природи і суспільства. Соціально-діяльнісна сутність людини. Основні аспекти взаємозв'язку людини, суспільства, виробничих ситуацій. Суттєві характеристики людини.)	1	0,25
11	Цінності та їх роль у житті суспільства і людини. (Поняття цінності. Цінність-ідеал-мета-потреба-інтерес-оцінка. Різноманітність ціннісних орієнтацій дюдей. Цінності в структурі суспільства. Моральні, наукові і культурні цінності, досягнення суспільства. Ієрархія цінностей буття людини. Благо, свобода, істина в	2	0,5

	розумінні цінностей. Цінність та сучасність.- ПРН25)		
12	Культура та цивілізація. (Особливий діяльнісний спосіб освоєння людиною світу. Спосіб спрямування і регулювання поведінки людей за допомогою цінностей, моральних норм і символів. Рівень розвитку знарядь праці (етапи розвитку предметної області) та організація виробництва. Основний показник розвитку культури.)	1	0,5
13	Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності. (Проблеми передбачення і соціальне прогнозування. Методи прогнозування. Глобальні проблеми сучасності. Подолання осередків напруженості у міжнародних відносинах. Охорона навколишнього середовища. Запобігання найбільш небезпечним масовим захворюванням. Раціональне використання природних ресурсів. Забезпечення потреби в екологічно чистих продуктах харчування, в енергії. Встановлення міцного миру на Землі.)	1	0,5
<b>Разом за ОК:</b>		16	6

## 5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Філософія, її предмет, функції та коло проблем.	1	0,25
2	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія.	1	0,25
3	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	1	0,25
4	Українська філософська думка.	2	0,5
5	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії.	1	0,25
6	Філософська онтологія – проблема буття.	1	0,25
7	Філософське розуміння душі, свідомості та розуму.	1	0,25
8	Філософське вчення про пізнання та істину.	1	0,25
9	Людина – універсальний компонент суспільної системи.	1	0,25
10	Суспільство як система. Особа і суспільство.	1	0,5
11	Цінності та їх роль у житті суспільства і людини. Культура та цивілізація.	2	0,5
12	Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності.	1	0,5
<b>Всього за ОК:</b>		14	4

## 5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>Написання реферату з теми «Цінності та їх роль у житті суспільства і людини».</i> 1. Проблема цінностей в історії філософії, в історії людської діяльності 2. Проблема критерію ціннісного вибору.	20	30
2	<i>Підготовка бізнес-плану з теми: «Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності».</i> 1. Наукове передбачення суспільних процесів. 2. Соціальне передбачення і сучасна глобалістика.	20	20
3	<i>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</i> 1. Філософія і світогляд: 1. У чому полягає спільність і відмінність таких типів світогляду:	20	30

міфологія, релігія, філософія? 2. Чи кожна людина має світогляд? 3. Які функції виконує філософія, або кому і навіщо вона потрібна? 2.Українська філософська думка: 1. Своєрідність філософії України в контексті світової культури. 2. «Український дух» філософії Г.Сковороди. 3. Національний характер філософії І.Франка. 3. Людина – універсальний компонент суспільної системи: 1. Людина – найвища цінність суспільства. 2. Взаємодія інтересів суспільства й особистості. 3. Діяльність – основа формування особистості.		
<b>Всього за ОК:</b>	<b>60</b>	<b>80</b>

### 6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;
- вивчення і захист окремих тем практичних робіт;
- усне опитування;
- тощо.

Підсумковий контроль – *екзамен*.

Для екзамену

**Нарахування балів:**

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів
<b>Змістовний модуль 1. «ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ, ЗАГАЛЬНА ТА СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ»</b>	
Лекційний курс*	10
Практичні роботи*	14
Самостійна робота* (у вигляді індивідуальних завдань, тестування, тощо)	46
Всього за змістовний модуль 1	<b>70</b>
Екзамен	<b>30</b>
Всього	<b>100</b>

\*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

## Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

### Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

### Практичні роботи (приклад оцінювання однієї роботи)

<b>4,5 - 5 балів</b>	<i>Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
<b>4,0 - 4,4 балів</b>	<i>Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
<b>3,5 – 3,9 балів</b>	<i>Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
<b>2,1 – 3,4 балів</b>	<i>Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
<b>0-2 балів</b>	<i>Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

### Тестування (приклад оцінювання)

<b>9,0-10,0</b>	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
<b>8,0 -8,9</b>	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
<b>7,0 – 7,9</b>	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
<b>5,0 – 6,9</b>	<i>35 – 59 % правильних відповідей</i>	достатньо
<b>0 – 4,9</b>	<i>0-35 % правильних відповідей</i>	незадовільно

## 7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

*Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально- демонстративний метод,*

проблемний виклад.

**Практичні заняття:** аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, мозговий штурм, проєктний метод), тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань

**Самостійна робота:** робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання планової та звітної документації, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), складання скетчів за темами лекцій, реферування, конспектування)

## 8.Інформаційні ресурси

### Базові (основні):

1. Філософія [Текст] : підручник / Л. В. Губерський, В. П. Андрущенко, А. О. Баумайстер та ін. ; за ред. Л. В. Губерського. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Харків : Фоліо, 2021. — 621 с. — МОН. Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1966973>.
2. The practical origins of ideas : genealogy as conceptual reverse-engineering [Електронний ресурс] / Matthieu Queloz. — Oxford, United Kingdom : Oxford University Press, 2021. — 296 р. : online resource. Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2088980>
3. Збірка тестових завдань з дисципліни "Філософія" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / О. В. Пурцхванідзе, І. С. Лар'яновський ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології, філософії і права. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — Електрон. текст. дані :42 с. Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.166122>.
4. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни "Філософія" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. та форм навчання / О. О. Стояно ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології, філософії і права. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — Електрон. текст. дані: 41 с. Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.166863>.
5. Шевченко Г.А. Конспект лекцій з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс]: для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип. А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021. Електронний текст. дані:61с. Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1601431>
6. Шевчененко Г.А. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп.за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані: 34 с. Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1601469>
7. Шевченко Г.А. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Філософія» [Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп.за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані:38 Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1601622>



**Додаткові:**

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>

**9. Політика освітнього компоненту**

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#).

Викладач /ПІДПИСАНО/ Ганна ШЕВЧЕНКО

Викладач /ПІДПИСАНО/ Юрій МЕЛЬНИК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Філософії і права

Протокол від «08» вересня 2023 р. № 11

Завідувач кафедри /ПІДПИСАНО/ Анатолій СОЛОВЕЙ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «ЕНЕРГЕТИЧНИЙ  
ІНЖИНІРИНГ ТА ЕНЕРГОАУДИТ»  
д.техн.н., професор кафедри  
Нафтогазових технологій, інженерії  
та теплоенергетики

/ПІДПИСАНО/ Олександр ТІТЛОВ